

ION BUDAI DELEANU

Tiganiada
sau
Tabăra țiganilor

poem eroi-comico-satiric

Editura
TANĂ

vatră - pământ.

vărtute - tărie fizică; virtute (moral).

vătașită - econoamă, administratoare.

vechie - vechime, antichitate.

vergură, viergură - fecioară.

veri - ori, fie.

verin - scutier.

veșcă - cercul de lemn al ciurului.

via - a trăi.

vicleni - a trăda, a falsifica.

viclenit - deghizat, contrafăcut.

vince - învinge.

vinire - viitor.

vâlfă - autoritate.

vântă - glorie.

vânzariu - trădător.

vânzării - trădări.

vârgoli - a se zvârcoli.

vârtoapă - prăpastie, abis.

vocni - a vârsa.

volnicește - după bunul plac, neîngrădit de nici o lege.

volnicie - exces, abuz de libertate (lat. licentia).

vorbă - elocință.

voroavă - cuvântare; discuție, conversație.

voroave - cuvinte; discursuri; expresii.

votrie - profesiune de votru, codoș, proxenet.

vozi - voievozi.

zală - inel dintr-un lanț.

zară - zer.

zâgneată - foc.

zâtnigni - a strâmtora, a înghesui de peste tot.

zăuîta - a uita cu totul.

zbeg - învălmășeală.

zburată - ușurință minții, nechibzuință.

zburătătie - v. zburată.

zodie - planetă.

CUPRINS

Prolog	5
Epistolie încuinătoare	7

Tiganiada sau Tabăra țiganilor

Cântecul I	13
Cântecul a II	39
Cântecul a III	61
Cântecul a IV	87
Cântecul a V	111
Cântecul a VI	129
Cântecul a VII	149
Cântecul a VIII	173
Cântecul a IX	199
Cântecul a X	227
Cântecul a XI	255
Cântecul a XII	283
Glosar	309

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BUDAI-DELEANU, ION**

Tiganiana / Ion Budai-Deleanu. - Mușătești : Tana, 2019
ISBN 978-606-9019-10-8

821.135.1-132

Pentru comenzi și informații, ne puteți contacta la:

- tel: 0743-146.673, 0726-71.01.41
- e-mail: edituratana@yahoo.com
- www.edituratana.ro

PROLOG

Să fie preceput șalte neamuri a Europei prețul voroavei și dulceața graiurilor bine rânduită, adepă ritmica și poesia, cum au înțălesu-o elinii și romani, ol căt era slăviți să ar ivi dintre varvari, sau doară din cei ce să numea sălbateci, pe carii oameni luminăți, lipsind, întru neamul lor și pe vremile când au trăit, un Omer și-un Virghil, vicinică i-au acoperit nepomenire. S-unde era Ector, cel a Troii naltă sprijană, și Ahil, tăria și zidul grecilor, de nu să ar fi născut cântărețul Omer?

Deci nu pentru că numai Ellada și Roma au putut naște oameni înalți și viteji luminați, ne mirăm cetind viețile slăviților eroi elinești și romani, ci mai vârtos pentru că Ellada și Roma au crescut oameni întru podoaba și măestria voroavei deplin săvârșiti, carii cu supărimea și gingășia condeiului său, au știut într-atâtă frumusăța pe eroii săi, căt noi astezi, necunoscând pe alții asemene, ne uimim de mare-sufleția, naltă-cugetarea, bărbăția șalte văruți a lor, și doară nu luăm sama că mai mare partea întru aceasta este a scriptoriului.

Luând firul istoriei neamului nostru românesc, de când să au așezat în Dacia, căt și mai căt bărbați, cu tot felul de văruți strălucitori, am cunoaște doară acum, deacă să ar fi aflat într-e români, din vreme în vreme, bărbați care să fie scris viața lor și cu măestru condeiu împodobindu-le fapte și înălțându-i după vrednicie, să îi fie trimis strănepoților viitori.

La lipsa unor ca acești autori, acum pre toate persoanele luminate din căruntele veacuri, ceața uităciunii i-au acoperit. Puține raze a mărimii lor, cu care viețuind strălucea, au putut străbate la noi.

Și unde aflăm la istorie un eroe asemene lui Ștefan, principul Moldavii, sau unui Mihaiu, domnului Ugrovlahii, cărora nu lipsea numai un Omer, ca să fie înălțați preste toți eroii.

Răvârsându-și întru mine nește scânteia din focul ceresc a mușelor, bucuros aş fi cântat doară pre vreun eroe dintru cei mai sus

numiți; însă băgând de samă că un feliu de poesie de aceste, ce să chiamă epicească, poftește un poet deplin și o limbă bine lucrată, nesocotință dar ar fi să cânt sapte eroicești, mai vârtos când nice eu mă încredințăz în putere, iar neajungerea limbii cu totul mă dezmnântă... .

Cu toate aceste, răpit fiind cu nespusă poftă de a cânta ceva, am izvodit această poeticească alcătuire, sau mai bine zicând jucăreauă, vrând a forma ș-a introduce un gust nou de poesie românească, apoi și ca prin acest feliu mai usoare înainte deprinderi să se învețe tinerii cei de limbă iubitori a cerca și cele mai rădicate și mai ascunse desisuri a Parnasului, unde lăcuiesc musele lui Omer și a lui Virgil!...

Eu, spuind adevărul, vrui să mă răpeze într-o zburată, tocma la vârful muntelui acestui, unde e sfântariul muselor, ca să mă deprimă întru armănia viersului ceresc a lor. Dar ce folos! – căzui și eu cu mulți alții depreună, și căzui tocma într-o baltă, unde n-auzii numa broaște cântând!...

Pentru aceasta, până la un alt prilej, când mi să va lovi să beu din fântâna curatelor surori, primește, iubite cetitoriu, cu bună voință această izvoditură!... și socotește cu priință, aducându-ți purure aminte că apa de baltă nice odinoară nu este limpede ca de fântână.

LEONACHI DIANEU

EPISTOLIE ÎNCHINĂTOARE

CĂTRĂ MITRU PEREA, VESTIT CÂNTĂRET!

Treizăci de ani au trecut, drăguț Pereo! de când eu fui sălit a mă înstrăina din țara mea. De-atunci încoace, usăbile țări am trăpădat; dar, ca să-ți arăt în scurt toate pățirile mele, ascultă și judecă.

Înțâi, invitându-mă zburăția minții mele încă necopate, când să începu războiul cel de pe urmă a nemților cu turci, mă făcui volentiriu. Păciuindu-să apoi lucrurile, precum ști, fiindcă primisă slujbă la austrieni, fui trimis asupra franțozi și supt Mantua căzui rob. De-acolo trimis fiind la Găllia, întru prinsoarea delungată, dobândii prilej a învăța carte și mai multe limbi, procopindu-mă mai vârtos la învățătura oștenească.

În urmă primii slujbă la franțozi și purtându-mă bine, în scurtă vreme ajunsă căpitan. În urmă, cu oaste care fu trimisă la Eghipet, m-aflai și eu. O, cu câtă bucurie făceam eu acea călătorie, socotind că acolo voi s-aflu doară cuibul strămoșilor noștri și neamul nostru adevărat!... Căci auzisăm totdeuna, și deobște să zice cum că soiul nostru țigănesc să trage de la Eghipet și purcede din faraonii cei slaviți.

Însă, iubite Pereo, în zădar fu toată cercarea mea, că nu aflai nici o urmă de adevărați strămoși noștri, și mă încredințai, spre măhnirea mea, cumcă țiganii noștri și la Eghipet tot aceiaș sunt ca și pe la noi, adeca defaimați și de toți urgișii, ce nu vor să păzească nice o rânduială sau să să îmbunătățeze cu nărvuri mai polite sau să-si lumineze mintea cu învățături alese.

Fiind eu în Eghipet mai la toate bătăliile de față, s-au întâmplat pe mine o nenorocire, că trecând un glonț de tun aproape, mi-au uscat un picior și am rămas *invalid*. Deci am luat slobozie de la slujba oștenească. De-atuncia tot aici sunt, la Eghipet. Dar – crezi-mă sau ba? – cu toate aceste nu-mi pociu scoate din inimă dorul țării în care m'am născut, și măcar trăesc aici în prisos de toate, totuș', spre fericirea deplin patria-mi lipsește.

Având aici vreme de ajuns, mă îndeletnicesc mai mult cu cetera și cu cântări. Am dat în cunoștință cu mulți de ai noștri, iar mai vârtoș cu Mârza. O, să-l cunoști ce ales om e acela, și doar unul dintrу toți, care are iubire de neam și râvnă călduroasă de-a aduce pe soiul nostru la oarecare rânduială. Acesta mi-au deschis ochii întru multe, iar mai vârtoș pentru purcederea noastră, căci au fost născut și crescut acolo, de-unde ne-am desghinat noi, nefericii. După cum spune el, noi suntem din India, și limba noastră să grăiește acolo până în zioa de astez; însă pentru aceasta îi scrie de altă dată.

Întru altele, și această istorie care t-o trimit, pe care am titluit-o *Tiganiada*, mai mare parte este alcătuită din spusele lui; căci un strămoș a lui au fost, pe vremea lui Vlad Vodă, cu turcii în Tara Muntenească. Din gura acelui au luat moșu-său, apoi tată-său, de la care au auzit spuind dânsul.

Drept aceasta, aducându-mi aminte de țara în care m-am născut (măcar că noao ne este mașteră), multe cântam eu de-ale noastre, amegind vremea în ceasurile mele mâhnicioase. Aceasta fu pricina și aceștii izvodiri poeticești, care în ce dată o pusăi la cevaș rânduială, gândii la tine, drăguț Pereo, și hotărâi ca de s-ar tâmpla acest făt întii născut al mieu să iasă cândva la lumină, și să ti-l încchin, pe care am cunoscut măestru cântăreț și viersuitoriu, mai ales a vremilor noastre!...

Priimește dară, în semnul vechii pretenii, ca un dar, pârga ostaneliei mele și-ți adă aminte, în zilele tale fericite, de prietenul tău Dianeu!... Adevărat că de pe acest nume nu mă vei cunoaște, căci pribegind eu din țară, l-am schimbat, dar și-ți voi da cheia, ca să poți intra la taină. Eu mă chiem acum Leon Dianeu, sau Leonachi Dianeu (precum și tu bine, că la noi în Tara Munte-nească, ba și la Moldova, toți să-adaugă numele cu *achi* sau *cachi*, după greceie, fiind că sună mai cilibiu; adeca, în loc de Leonaș sau Leonuț, ei zic Leonachi și c.) Dar să știi că acest nume, Leon Dianeu, cuprinde în sine într-eg numele mieu, prin strămutarea slovelor sau *anagramă*.

Deacă-ți vei aduce aminte de toți cunoșcuții și de unul care odată trecând prin Sasreghen, unde erai atunci, te-au căutat și au împrumutat o cronică scrisă cu mâna de la tine, îndată vei și cine sunt. Pentru aceasta și numele tău este strămutat, prin anagramă, căci am avut multe pricini la aceasta, ca să nu știe toți cine este izvoditorul aceștii poesii și cărui s-au închinat.

Am înțăles eu aici, că și tu ai scris ceva foarte bun pentru țigani și scriind adevărul, ai atins pe voievodul cum să cade; care de cându-i, n-au suferit neamul său și n-au făcut nice un bine, ci numai

au strâns părale ca să îmbuibeze pre boieri. Doamne, când va fi să mai ajungă alt voievod, care iubește pe ai săi? Eu socoteam că voi auzi căt de curând că pe tine au rădicat ceata voievod, dar bag de samă, nătărușul acela tot trăiește și împute lumeal...

Scrie-mi, rogu-te, cum vă aflați, că eu încă mă Tân de ceata voastră și nu mă am lăpădat până acum; ba zioa și noaptea pentru dânsa lucră șostănesc.

În căt e pentru firea aceștii alcătuiri a mele, adeca a *Tiganiadei*, am să-ți aduc aminte cum că eu învățând lătinește, italienește și franțozește, întru care limbi să află poesii frumoase, m-am îndemnat a face o cercare: de s-ar putea face și în limba noastră, adeca cea românească (căci a noastră, cea țiganească, nu să poate scrie și puțini o întăleg) cevaș asemene; și am izvadit această poveste, pe care, după limba învățată, am numit poemation – adeca mică alcătuire poeticească, întru care am mestecat întru adins lucruri de șagă, ca mai lesne să să întăleagă și să placă. S-află într-însa și critică, pentru a cărui dreaptă întălegere te poftesc să-adaugi oarecare luări aminte, căci și tu bine că vei întălege ce-am vrut eu să zic la multe locuri.

Iară căt privește faptul istoricesc, pentru Vlad Vodă, că au fost așa precum l-am scris eu, dovedesc cu scriptoriile de la Vizant, precum vei și tu bine; iar de țigani, că Vlad Vodă i-au armat oarecând împotriva turcilor, scriu și-unele cronice scrise cu mâna muntenești; însă istoria alcătuită într-acest chip este ostâneala mea, ce am pus' o în stihuri, după izvodul ce am aflat la mănăstirea Cioarei, în Ardeal, care întru toate să loveste cu pergamenă ce s-au aflat, nu demult, în mănăstirea Zănoaghei.

Ei socotesc că țiganii noștri sunt foarte bine zugrăviți în povestea aceasta care să zice că ar fi fost scrisă mai întâi de Mitrofin ce au fost de față la toate și care la nunta lui Parpangel au iscodit un epitalamion sau cântare de nuntă; de unde țiganii lesne vor cunoaște pe strămoșii săi. Însă tu bagă samă bine, căci toată povestea mi se pare că-i numa o alegorie în multe locuri, unde prin țigani să întăleg și-alii carii tocma așa au făcut și fac, ca și țiganii oarecând. Cel întălept va întălege!...

În urmă trebuie să ști, bade Pereo! cum că această operă (lucrare) nu este furată, nici împrumutată de la vreo altă limbă, ci chiar izvaditoră noao și originală românească. Deci, bună sau rea cum este, aduce în limba aceasta un product nou. Soiul aces- tor feliu de alcătuiri să cheamă comicesc, adeca de râs, și de-acest feliu să află și într-alte limbi. Însuși Omer cel vestit, moșul tuturor poetilor (cântăreților în stihuri), au alcătuit *Bătălia șoarecelor cu broaștele*. Deci Omer este, de bună samă, începătoriul, precum

aceii înaltei neasămăname poesii ce s-află în *Illiada* și *Odiseea*, așa și aceștii mai gioase, suguitoare, a noastre. După dânsul, în cât știu, au scris Tassoni italienește, un poemă *La sechia rapita*, adeca vadra răpită și, precum înțălesăi, în ceste zile, un abate Casti, acum pe vremile noastre, încă au alcătuit o asemenea istorie, ce au numit-o *Li animali parlanti*, adeca jivinele vorbitoare. Numai cât povestea lui nu atârnă pe temeiul istoricesc ca a noastră. Iară, să fie alcătuit cineva ceva despre țigani, n-am cunoscut nici intr-o limbă. Doară pentru că la alte neamuri europești puțin sunt cunoscuți țiganii, și pentru aceasta o alcătuire ca aceasta la dânsii n-ar avea haz. Dară la oamenii din țara noastră, care trăiesc cu țiganii și le cunosc firea, nu poate să nu fie primită o izvaditoră ca aceasta, cu atâtă mai vârtoș, cu cât eu m-am silit, în cât era cu putință, a metahirisi multe cuvinte și voroave după gustul țigănesc, mai vârtoș unde vorbesc țiganii într-e sine.

Cu toate aceste, dragul meu Pereo, multe am scris acolo ce poate că la mulți nu le va plăcea, însă toate adevărate. Greu era a vicleni cronică și a scrie într-alt chip, căci din fir în păr așa găsii scris la cele doao mai sus numite cronicice, iar cele alalte am luat din gura Mârzii.

Cea mai de pe urmă să știi ca, fiind eu țigan ca și tine, am socotit cuvios lucru de a scrie pentru țiganii noștri, ca să să preceapă ce feliu de strămoși au avut și să să învețe a nu face și ei doară nebunii asemene, când s-ar tâmpla să vie cândva la o tâmplare ca aceasta. Adevărat că aş fi putut să bag multe minciuni lăudând pe țigani și scornind fapte care ei n-au făcut, cum fac astăzi istoricul unor neamuri, care scriind de începutul norodului său, să suie până la Dumnezeu și tot lucruri minunate bârfesc. Dar eu iubesc adevărul.

De-oi vedea că află priință această ostăneală a mea, vei dobândi și alte alcătuiri, însă nu de șagă, ci serioase și adevărat eroice. Fii sănătos. Dat: 18 Mart 1812. *La pirāmidă*. În Eghipet.

ȚIGANIADA¹ SAU TABĂRA ȚIGANILOR

¹ *Tiganiada*, adeca lucru sau povestea țiganilor. Omer încă de la Illion, țaria Troadei, au numit cântecul său *Illiada*. Virgil, de la Enea, eroele pe care au cântat, au chiemat cântarea sa *Eneida* etc. și autorul ceastă istorie a țiganilor numește *Tiganiada*. - Mitru Perea.

CÂNTECUL I

ARGUMENT

*Păn' Vlad Vodă pe tigani armează,
Asupra lor Urgia întărâlă
Pe Șătana, ce rău le urează,
Într-acea, luându-și de drum pită,
De la Flămânda pleacă voioasa
Tigâniea drept cătră Inimoasa.*

1

Musă! ce lui Omir odinioară
Cântăsi Vatrahomiomahia,¹
Cântă și mie, fii bunisoară,
Toate câte făcu țigănia,
Când Vlad-Vodă îi dede slobozie,
Arme șolaturi de moșie,

2

Cum țiganii vrură să-și aleagă,
Un vodă în țară ș-o stăpânie
Cum, uitându-și de viața dragă,
Arme prinsără cu vitejie,
Ba în urmă îndrăzniră să bate
Cu murgeștile păgâne gloate.

3

Cum apoi, prin o gâlceavă-amară
(Căci nu să nărâvea depreună),

1 Musă: acest cuvânt este elinesc, obinut acum mai la toate limbile, mai vârstos la poesie sau când scriu cu stihuri. Precum s-arată la mitologhia elinilor, musă va să zică știință, sau mai vârstos zâna aflătoare de știință. Elinii cinstea noao muse, precum: *Clio, Euterpe, Thalia, Melpomene, Terpsihore, Erato, Polimnia, Orania și Calliope*, care toate săz zile sau zâne, născute de Joie (sau Zevs) și fecioare viergure, de musică și poetică aflătoare. Pentru aceasta poeticii elinești și lătinești, vrând să înceapă vreun cântec, le chiama intru ajutoriu. Iar poeticul nostru aici chiamă îndeosăbit pre acea musă, care oarecând au cântat lui Omer Vatrahomiomahia, adepă *Bătaia șoarecilor cu broaștele*. - Mitru Perea.

Toți cari încătro fuga luară
Lăsându-și țară vodă și corună.
Însă toate aceste se făcură
Prin dimoneasca amețitură,
4
Că, măcar cel fără-asămânare
Mai rău duh dintru toate, Sătana,
Purure în iad lăcașul său are,
Focului nestins fiind el hrana,
Dar totuș pe fură câteodată,
Răzvrătind lumea, el se desfătă.
5
Iar de-astă dată-l întărâtase
Urgia (precum spun) blăstămătă
Ce văzând cu săcuri și baroase
Pe țigănimăea noastră înarmată,
În tot chipul hotărî s-o strice,
Vrajbă întru dânsa-aducând și price.
6
O! tu, hârtie mult răbdătoare¹
Care pe spate-ți, cu voie bună,
Toată întăleptia de supt soare
Și nebunia porții împreună,
Poartă și aceste stihuri a mele,
Cum tă le dau, și bune și rele.
7
Apoi zică cine câte știe,
Eu cu mândru Solomon oi zice:
Toate-s deșerte și nebunie!
Căci numa de-acel este ferice
Care pe sine-a cunoaște începe
Și firea lucrurilor precepe.
8
De la miază noapte mai departe,
Sus, în văzduhul întunecos,
Este-un loc (precum scrie la carte)

Cărui zic filosofii haos,¹
Unde neîncetata bătălie
Carea nu sufere nice-un bine,
Face-asupra stihii stihie!
9
O zână rea țara stăpânește,²
Carea nu sufere nice un bine,
Ci toate strică și desunește,
Toate sfarmă, spulbără ce-i vine
Înainte, și Urgie să chiamă,
Rea prăsilă de tată și mamă.
10
De-acolo privind corbiș la toate,
Urgia văzu pe ticăloase
Gloatele țigănești înarmate
Cu săcuri, ciocane și baroase;
Precepând apăi ce va să fie,
Mai că nu leșină de mănie!...

1 Haos: va să zică, după noima elinilor, întuneric fără margini, unde toate sunt mescate stihile depreună.

2 Zână: Cuvântul acesta va să zică ziea sau ca cum ai zice dumnezieoiaie; însă, spre întălesul tuturor am socotit să aduc aminte cetitorilor că vrând poeticul a da un gust nou poesiei noastre alăturind-o poesiei altor neamuri, au metahirisit (trebuințat) obiceiul elinilor și a latinilor, care personisesc patimile și vărtutile (îmbunătățirile), căci prin aceasta săngur să osăbește poeticul (cântărețul) de orator (urătoriu). - M. Perea.)

a) Adecă ca și țărani noștri la povești, când spun de ciumă, de mama pădurii și a vânturilor și.c.d. - Chir Simplițian.

b) Adecă teacă-fleacă, vorbe goale, pagubă de hârtie. Mai bine era să cânte ca țiganii noștri, și cu versuri cum sunt obicinuite. Eu toate câte s-au zis păna aice, în scurt le-aș fi cântat:

Frunză verde de săcară
Iacă țiganii s-armără
Ca să-si puie un vodă în țară
Asemenea lor, pe o cioară;
Dar sfădindu-să într-e sine,,
Lăsară-și vodă și ocine
Și mersără în țări străine,
Precum le-au părut mai bine.

Iată toate în scrut, fără a să lăti pe la haos și Urgii, sau nu știu ce țări pustii! – Cocon Idiotiseanul.

c) Dar lasă, frate, nu critisi cele ce nu întălegi, ca să nu te faci de râs; că așa judecând cva tine, trebuie să defăimăm toți poeticii și să cântăm purure frunză verde. – Cocon Simplițian.

1 Hârtia e răbdătoare, căci pe dânsa poți scrie ce vrei, bun și rău. Pentru aceasta poeticul nostru lipsă având doară de patroni și mețenați, închină ostăneala sa hârtii!

Căci nu rabdă năsalnica zână
Ca rând bun oamenii să păzască.
Și temându-să ca să nu vină
La cevaș' rând gloata tigănească,
Gândi cum sfaturi să le strămute;
S'îndată, iaca, să scoală iute,

12

Pe arepi de volburi cu fortună
Încălecând, la iad să pogoră.
Pe-unde mărgere, fulgeră, tună,
Toate spulbără, frângere ș-o boară.
Însuș' pe diavoli prinșă mirare
De năpraznă-așa iute și mare.

13

Iar deacă stete fără sfială
Naintea negrii mării-sale
Sătanei ce cu multă pofală
Stăpânește-a tartarului vale,
Rădicând ia sprințeana sumeață,
Zisă-amenitând celui în față:

14

„Sătano, de nu mi-ai fi părinte
Și de n-aș fi întii născută ţie
(Când căzuși din ceriu, dacă ţii minte,
Mă-avu cu tine-oarba Zavistie¹!)

Necăutând că aceasta-i a ta țară,
Aș grăi cu tine-al mintre doară.

15

Unde-i duhul șinima nefrântă
Acelui mândru Luceafăr care
Nu să îndoi și pre cea mai sfântă
Lumină în ceriu vietuitoare
A să scula cu războiu, odată!
Ce negrijă-acum te ține, o tată?

16

Tu șezi aici, fără nice-o teamă,
Adevărat! Dar sus ce să face
Pe lume, nu știi sau nu bagi samă.
Nu vezi ce năpraznă vine încocace
Pe iadul tău? Ești numai, afară
Ş-însuși a ta vedea-vei ocară!...

17

Încă și țiganii mișei caută
Ca să să puie ciocane și laută
Și într-armați pe Mahomet să scoală.
Îi văzui sfătuind cum să-ajute
Lui Vlad, în toate chipuri plăcute.

18

Singur acel Vlad, de-l lași în pace,
Gata-i a prăpădi păgânamea.
Şatuncea iadul tău ce face?
Unde-ți va fi slava și mărimea
Că-ai scornit legea mahometană?
Înțălesu-m-ai acum, Sătană!...“

19

Aceste zicând, ca și curcanul
Întărâtat să gânfă și iată!
Toată fierea și turbat cătranul
În tată-său varsă sluta fată.
Iar el, mai nu plesni de mânie,
Şabea cât putu zice: „O mie!...“

20

Și mai răsuflând: „Fiică iubită!
Pe-aceasta te cunosc adevărată
Prăsila mea: dar fii odihnită:
Acuș vei vedea că al tău tată
Tot acel e, care-odinoară
Vru pe Cel înalt din ceriu s-o boară!...“

1 Urgia zice că Sătana i-au fost tată și Zavista mamă. Trebuie să ști că poetul vrând să obrazuiască mai chiar și poeticește lucrul, prin Sătana înțalege pre cel mai întii duh necurat care mai naiente de osândire fusese arhanghel și, precum să zice la cărțile besericești, să numea Luceafăr, adecaț purtătorul de lumină, iară Sătana să zice și la Biblia acelaș duh necurat. Spun cei învățați întru dogmele creștini că acelaș, mai naiente de cădere au fost cel mai întii arhanghel; și apucându-l zavistia sau gândit să-ș pue tronu său asemene cu Dumnezieu; pentru aceasta fu suprat cu toți care au fost într-un gând cu el. Drept aceasta poetul zice că s-au împreunat cu Zavistia și au născut pe Urgie. Într-acest chip trebuie să se înțaleagă și cuvintele Urgii, unde zice că Sătana odinoară nu s-au îndoioit și au cutezat a să scula pe Dumnezieu. - M. Perea.

a) Bine ar fi doară de alte, însă nu să cade să să pomenească diavolul într-e creștini, și este împotriva credinții noastre ca lucruri de-aceste să nu scrie la cărți de aceste, și mai vârtoș la povestea tiganilor. - Părintele Disidemonescul.
b) Așa judecă odată un feliu de dobitoc, de mărgăritariu socotind că-i ceva de mâncat. Bunul părintele de bună samă n-au cunoscut Biblia și istoria lui Iov!... cu mult mai puțin facerea vestitului inglez Miltan care au alcătuït un poemă supt titula Raiul pierdut. - Coconul Musofilos.